Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
географічний
(назва інституту/факультету)
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Актуальні питання сучасної економічної географії
(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))
вибіркова
(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **«Географія»**
(назва програми)

Спеціальність 014.07 **Середня освіта (географія)**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
(вказати шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)
географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Ячнюк М.О., кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів)

Контактний тел. 0505166185

E-mail:m.yachniuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4127

Консультації Зазначте формат і розклад проведення консультацій
Очні консультації: Понеділок 13.00-14.00
Онлайн-консультації: Понеділок 16.00-17.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна – "Актуальні питання сучасної економічної географії" дозволяє студентам зрозуміти як теоретичні так і методичні положення про сучасні проблеми економічної географії.

2. Мета навчальної дисципліни є: формування знань про особливості і закономірності розвитку і розміщення як світового господарства в цілому, так і його основних галузей, а також вмінь з аналізу сучасної економічної географії країн світу.

Основні переваги і доцільність вивчення даної дисципліни слідують із таких освітніх завдань:

- вивчити основні поняття й категорії дисципліни;
- розглянути історичні етапи формування політичної карти світу та цивілізаційних макрорегіонів;
- розкрити структуру світового господарства як складової соціально-економічної системи;
- вивчити географію природно-ресурсного потенціалу світу, населення, промисловості, сільського господарства, транспорту і зв'язку країн світу;
- розкрити сутність та особливості міжнародного територіального поділу праці;
- визначити глобальні проблеми людства.

3. Пререквізити: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як економічна і соціальна географія України, регіональна економічна і соціальна географія.

4. Результати навчання. Формування результатів навчання ґрунтується на визначених освітньо-професійною програмою компетентностях, при врахуванні їх сформованості залежно від освоєних раніше чи суміжно подібних дисциплінах та виконанні завдань з професійної діяльності згідно кваліфікації.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- сутність гуманітарних дисциплін (історії, філософії, економіки, правознавства, соціології, логіки), їх місце та роль в загальнолюдській культурі, їх значення для формування різносторонньо розвиненого фахівця географа;
- основні поняття і категорії дисципліни;
- етапи формування політичної карти світу;
- склад найбільших міжнародних економічних і політичних організацій;
- соціально-економічні типи країн світу;
- принципи розміщення і особливості розвитку різних галузей світового господарства;
- роль окремих країн у міжнародному територіальному поділі праці та світові зовнішньоекономічні зв'язки;
- суть глобальних проблем людства і шляхи їх вирішення

вміти:

- самостійно вести польові природознавчі, фізико-географічні й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в школі та позашкільної краєзнавчої і природоохоронної роботи;
- оцінювати непередбачувані проблеми у професійній діяльності та обдуманого вибору шляхів їх вирішення, здатний нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- проводити аналіз та оцінку факторів, що визначають рівень розвитку і розміщення галузей світового господарства;
- оцінювати процеси, що відбуваються у світі на сучасному етапі глобалізації, транснаціоналізації та інтеграції;
- досліджувати територіальні відмінності розвитку окремих галузей світового господарства;
- складати економіко-географічну характеристику окремих галузей господарства світу.

Програмні компетенції

Загальні компетенції:

- здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, зокрема, в процесі виявлення та оцінки педагогічних проблем, прийняття рішень щодо їх усунення.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, провадження інноваційної діяльності, здатність генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання проблем.

Фахові компетенції:

- сучасні уявлення про світове господарство;
- здатність до організації навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації та навчання впродовж життя;
- здатність встановлювати закономірності розміщення, руху, структури, територіальної організації населення та господарства, просторових процесів та форм організації життя людей на глобальному, регіональному на національному рівнях.
- здатність навчити застосовувати географічні знання при вивченні світу, регіону, країни, своєї місцевої, володіння інструментарієм краєзнавчих досліджень.

Програмні результати навчання

- Вміти застосовувати технології дистанційного навчання та он-лайн сервіси в професійній діяльності;
- Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні й методичні засади викладання навчальних дисциплін та обирати технології та методики в освітньому процесі.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4-й	7	4	120	22	22	-	-	76	-	іспит
Заочна											

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Змістовий модуль 1. **Сучасна карта світу, географія природних ресурсів і населення країн світу, світове господарство**												
Тема 1. *(Лекція*) Теоретичні та методичні питання економічної географії країн світу	6	2	-	-	-	4						
Тема 2. (*Практична робота*) Видатні економ-географи світу	6	-	2	-	-	4						
Тема 3. (*Лекція)* Сучасна карта світу	6	2	-	-	-	4						
Тема4. (*Практична робота)* Розвинені країни як суб'єкти політичної та економічної карти світу	6	-	2	-	-	4						
Тема 5. (*Лекція*) Географія природних ресурсів світу	6	2	-	-	-	4						
Тема 6. (*Практична робота)* Місце паливної промисловості світу в глобальному економічному просторі	4	-	2	-	-	2						
Тема7. (*Лекція*) Населення і трудові ресурси країн світу	4	2	-	-	-	2						
Тема 8. *(Практична робота)* Порівняльна оцінка трудових ресурсів і зайнятості населення в основних сферах господарства країн та регіонів світу	6	-	2	-	-	4						
Тема 9. *(Лекція)* Національна економіка як частина світового господарства	6	2	-	-	-	4						
Тема 10. *(Практична робота)* Національна економіка як частина світового господарства	6	-	2	-	-	4						
Разом за змістовим модулем 1	56	10	10	-	-	36						
Змістовий модуль 2. Географія світового господарства та глобальні проблеми людства												
Тема 11. (*Лекція*) Світове господарство як економіко-географічна система	6	2	-	-	-	4						
Тема 12. (*Практична робота)* Територіальна та галузева структура світового господарства	6	-	2	-	-	4						
Тем13. *(Лекція)* Промисловість світу та її розміщення	6	2	-	-	-	4						
Тема 14. (*(Практична робота*) Географія промисловості світу	6	-	2	-	-	4						
Тема 15. (*Лекція*) Географія сільського господарства світу	6	2	-	-	-	4						
Тема 16. *(Практична робота)* Особливості компонентної та геопросторової структури сільського господарства світу	6	-	2	-	-	4						
Тема 17. (*Лекція*) Географія транспорту світу	6	2	-	-	-	4						
Тема 18. (*Практична робота)* Географія транспорту світу	6	-	2	-	-	4						
Тема 19. (*Лекція)* Географія світового зв'язку	4	2	-	-	-	2						
Тема 20. *(Практична робота)* Географія світового зв'язку	4	-	2	-	-	2						
Тема 21. *(Лекція)* Сутність та класифікація глобальних проблем людства	4	2	-	-	-	2						

Тема 22. *(Практична робота)* Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення	4	-	2	-	-	2						
Разом за змістовим модулем 1	64	12	12	-	-	40						
Усього годин	120	22	22	-	-	76						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Теоретичні та методичні питання економічної географії країн світу
2.	Сучасна карта світу
3.	Географія природних ресурсів світу
4.	Населення і трудові ресурси країн світу
5.	Світове господарство як економіко-географічна система
6.	Промисловість світу та її розміщення.
7.	Географія сільського господарства світу
8.	Географія транспорту світу
9.	Географія світового зв'язку
10.	Міжнародний територіальний поділ праці та світові зовнішньоекономічні зв'язки
11.	Сутність та класифікація глобальних проблем людства

№	Тематика індивідуальних завдань
1.	Інтеграційні та дезінтеграційні процеси у Європі.
2.	Відновна електроенергетика в країнах Європи: регіональні особливості та відмінності.
3.	Структура й просторова організація виробництва чорних металів у країнах Європи
4.	«Нове обличчя» Руру – постіндустріальний розвиток: «зелені» міста замість похмурих ландшафтів.
5.	Лондон, Берлін, Париж, Київ: схожість і відмінність сучасного розвитку міст.
6.	Кластери в Італії як домінуюча форма організації виробництва товарів і послуг.
7.	Екологічні виміри економічного зростання в країнах Азії
8.	Географічне положення країни як чинник її економічного розвитку (на прикладі Туреччини і Сінгапуру).
9.	Країни Перської затоки – новий осередок індустріалізації.
10.	Острови Кюсю і Хоккайдо: контрасти Японії.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Форми поточного контролю при вивченні дисципліни: тестові завдання, виконання практичних робіт, захист ІНДЗ.

Контроль виконаних за бажанням студентів ІНДЗ, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) завдань, здійснюється шляхом оцінювання у процесі усного індивідуального захисту у формі бесіди при поданні викладачу всіх необхідних матеріалів (розробок, тез виступів, рефератів тощо).

Формою підсумкового контролю є іспит, який враховує результати поточного контролю, наявні результати виконання ІНДЗ та результати власне самого екзамену.

Засоби оцінювання

Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання з дисципліни:

- модульні контрольні;
- реферати як форма ІНДЗ;
- виконання практичних робіт;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах (при наявності);

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Головним критерієм успішного освоєння дисципліни є досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом освоєння навчальної дисципліни

Для оцінювання результатів освоєння дисципліни студентом використовується нижче зазначена числова (рейтингова) шкала.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка (оцінка за іспит) з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності та за виконані ІНДЗ. Максимальна кількість балів (рейтингова оцінка) становить 100 балів і є сумою оцінок, які може отримати студент за два змістовні модулі (модульне тестування та оцінювання виконаних лабораторних робіт) – 60 балів та підсумковий екзаменаційний модуль - 40. Додатково студент може отримати до 30 балів за виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за іспит виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зазначеної шкали оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)											Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
Т2	Т4	Т6	Т8	Т10	Т12	Т14	Т16	Т18	Т20	Т22		
6	6	6	6	6	5	5	5	5	5	5	40	100

Т1, Т2 ... Т7 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література

1. Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: Понятийно-терминологический словарь. М.: Мисль, 1983. 350 с.
2. Алисов Н. В., Б. С. Хорев. Экономическая и социальная география (общий обзор). М.: Гардарики, 2000. 704 с.
3. Безуглий В. В., С. В. Козинець. Регіональна економічна і соціальна географія світу: навч. Посібник. К.: Видавничий центр „Академія", 2003. 688 с.
4. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. Посіб. К.: ВЦ "Академія", 2005. 704 с.
5. Блій Г., Л. Муллер, О. І. Шаблій. Географія: світи, регіони, концепти. К.: Знання, 2004. 740 с.
6. Все страны мира. Энциклопедический справочник / автор-сост. Родин И. О., Пименова Т. М. М.: Вече, 2002. 560 с.
7. Географія світового господарства : навч. посіб. / за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. К.: Знання, 2010. 675 с.
8. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін..; за ред.. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. К.: Знання, 2011. 640 с.
9. Гладкий Ю. Н. Экономическая и социальная география мира. – М. : ВЛАДОС, 2001. 400 с.
10. Голиков А.П., Грицак Ю.П., Казакова Н.А., Сидоров В.П. География мирового хозяйства. Под ред. А. П. Голикова. К. : Центр навч. л-ри. 2008. – 192 с.
11. Економічна і соціальна географія світу: навч. посібник / за ред. С. П. Кузика. Львів: Світ, 2002. 672 с.
12. Луцишин П. В., Клімонт Д., Луцишин Н. П. Територіальна організація суспільства (основи теорії): навч. посіб. Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. 334 с.
13. Максаковский В. П. Географическая картина мира : в 2-х кн. Кн. 1: Общая характеристика мира. М. : Дрофа, 2004. – 496 с.
14. Масляк П. О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. К.: Лібра, 1996. 328 с.
15. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної гегорафії: навч. посіб. К.: Вища шк., 1996. 231 с.
16. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Навч. посіб. К.: Вікар, 2001. 377.
17. Сюткін С.І., Леонтьєва Г.Г. Економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. Книга-зошит: навч. посіб. Суми: В-во «Університетська книга», 2003. 246 с.
18. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: навч. Посібник. Одеса: Астропринт, 2009. 544 с.
19. Фаминский И. П. Мировое хазяйство : динамика, структура производства, мировые товарные рынки : учеб. Пособие. М. : магистр, 2007. 670 с.
20. Экономическая, социальная и политическая география мира. Регионы и страны / под ред. С. П. Лаврова. М. : Гардарики, 2002. 928 с.
21. М.О. Ячнюк, А.Г. Тюфтій А.Г. Географічні аспекти глобальних проблем людства: нав. Посібник. Чернівці : Чернівец. Нац.. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 148 с.
22. Географія: регіони та країни: тестові завдання /уклад.: П.О. Сухий, А.А. Мельник, М.О. Ячнюк, А.Г.Тюфтій. Чернівці : Чернівец. Нац.. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 108 с.